

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Baggrunden for lovforslaget

Ved ikrafttrædelsen af lov om social service den 1. juli 1998 blev reglerne om optagelse i dagtilbud til børn ændret, så optagelse i dagtilbud ikke længere sker efter en behovsvurdering, men efter et anciennitetsprincip.

Baggrunden for ændringen af optagelsesreglerne var, at der gennem en årrække i nogle kommuner var problemer med, at børn af arbejdsløse forældre ikke kun måtte vente længere, men reelt var udelukket fra at få en plads, hvilket var i strid med bistandslovens bestemmelser.

Formålet med at ændre optagelsesreglerne var at sikre alle børn lige mulighed for at blive optaget i de offentlige dagtilbud.

Efter ændringen beslutter kommunen, om barnets anciennitet beregnes efter barnets alder eller ansøgningstidspunkt. Det grundlæggende i anciennitetsprincippet er, at alle børn har lige mulighed for at få en plads i et dagtilbud. Anciennitetsprincippet kan dog fraviges efter en selvstændig og konkret vurdering, hvis et barn af sociale eller pædagogiske grunde har et særligt behov for en plads, eller hvis der i særlige tilfælde er et akut behov for en plads i et dagtilbud.

Anciennitetsprincippet handler om den rækkefølge, børn skal tilbydes plads i et dagtilbud i kommunen, idet barnet skal anvises plads efter dets placering på ventelisten. Inden for anciennitetsprincippets rammer træffer kommunen afgørelse om den konkrete fordeling af pladserne i de enkelte dagtilbud.

Flere kommuner finder det vanskeligt at håndtere anciennitetsprincippet, der er blevet opfattet som om, at forældrene med anciennitetsprincippet har ret til en plads i ét bestemt dagtilbud til deres barn efter barnets anciennitet.

Der har været rejst kritik af anciennitetsprincippets manglende fleksibilitet i relation til spørgsmålet om fordelingen af børnene, herunder om søskendes mulighed for at komme i samme dagtilbud m.v.

En kommune har pasningsgaranti efter § 15 a, hvis

den har truffet beslutning om, at kommunen er forpligtet til inden for faste tidsfrister at tilbyde en plads i et dagtilbud efter lovens §§ 9-11 til alle børn i alderen over 26 uger og indtil barnets skolestart. Socialministeren har fastsat bestemmelser om frister for anvisning af pladser i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 1166 af 29. december 1999 om forældrebetaling for ophold i dagtilbud til børn.

Af aftalen mellem regeringen og Kommunernes Landsforening om kommunernes økonomi for 2001 fremgår det bl.a., at der skal tages initiativ til en justering af regelsættet om optagelse i dagtilbud, så kommuner med en pasningsgaranti efter reglerne i servicelovens § 15 a ikke er omfattet af anciennitetsprincippet ved optagelse af børn i dagtilbud. Dette skyldes, at kravet om optagelse efter anciennitet må anses for opfyldt, når kommunen har en sådan pasningsgaranti.

Det bemærkes, at antallet af kommuner med en pasningsgaranti efter servicelovens § 15 a er stigende, og det må forventes, at hovedparten af landets kommuner vil have indført en sådan pasningsgaranti inden for de kommende år.

En undersøgelse fra Kommunernes Landsforening marts 2000 viser, at 196 kommuner (71 procent) i år 2000 har en form for pasningsgaranti for alle børn under 10 år. Antallet af kommuner med pasningsgaranti for aldersgruppen 0 - 5 år er steget fra 188 kommuner (68 procent) i 1997 til 208 kommuner (76 procent) i 2000. Heraf har 173 kommuner pasningsgaranti efter § 15 a i år 2000.

I en kommune med pasningsgaranti svarende til eller gunstigere end § 15 a vil alle børn inden skolestart kunne tilbydes en plads i et dagtilbud i kommunen, men ikke nødvendigvis i det primært ønskede dagtilbud. Anciennitetsprincippet sikrer børn lige mulighed for at blive optaget i et dagtilbud i kommunen, og dette hensyn vil være tilgodeset i kommuner med pasningsgaranti, og princippet er derfor opfyldt ved anvisning af pladser. Derfor kan der ses bort fra anciennitetsprincippet i disse kommuner for så vidt angår børn under skolealderen.